

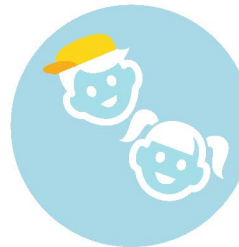
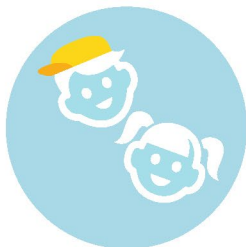
Varhaiskasvatus ja koulu tasaavat mahdollisuuksia

Laadukas varhaiskasvatus ja koulu ovat vaikuttavimpia investointeja, joita yhteiskunta voi tasa-arvon ja syrjäytymisen ehkäisyyn eteen tehdä. Lapsen elämänsä kannalta niillä voi olla ratkaiseva merkitys. Seuraavalla vaalikaudella on aika palata tekemään päätöksiä, joilla tuetaan lasten hyvinvointia varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kautta.

Suomessa on viime vuosina tehty varhaiskasvatuksen leikkauksia, jotka [ovat lisänneet lasten eriarvoisuutta](#). Uuteen [varhaiskasvatuslakiin](#) syksyllä 2018 jäi puutteita: resurssien leikkauksia ei korjattu eikä erityisen tuen järjestämisestä säädetty.

[Vanhemmat näkevät](#), että perheiden tasavertaisuus, lasten ihmissuhteiden pysyvyys ja vanhempien mahdollisuudet työnhakuun tai opiskeluun [ovat heikentyneet](#) subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen takia. Henkilöstöä on [monin paikoin](#) jatkuvasti liian vähän ja vaihtuvuus on suurta. [Ammattilaiset](#) kertovat uupumuksesta ja lasten levottomuudesta. Toteutuuko lapsen etu?

[Tutkimusten mukaan](#) laadukas varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua ja kehitystä ja kaventaa hyvinvointieroja. Mutta varhaiskasvatus on laadukasta vasta, kun perusasiat ovat kunnossa: riittävä ja koulutettu henkilökunta, turvalliset ihmissuhteet, sopivan kokoiset ja pysyvät ryhmät sekä hyvä yhteistyö vanhempien kanssa. Laadukas varhaiskasvatus tukee sosiaalisia taitoja ja [vähentää](#) yksinäisyyttä.

Terveellinen ja turvallinen koulu

Lasten yksinäisyys on surullisen selvästi nähtävissä jo alaluokilla. Lapset, joilla ei koulussa ensimmäisen vuoden aikana ole ystäviä, [kokevat todennäköisemmin yksinäisyyttä](#) myös tästä eteenpäin. Yläasteen 8. ja 9. luokkalaisista [noin joka kymmenes](#) kokee itsensä usein tai jatkuvasti yksinäiseksi.

Lapsella on oikeus kouluun, jossa hänet nähdään ja jossa hänelle on aikaa. Oppilaiden [itsensä mielestä](#) kouluissa tulisi panostaa turvataitojen edistämiseen, viihtyvyyteen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Opiskeluhoito ei saa olla vain tulipalojen sammuttamista. Tällä hetkellä sen toteutumisessa on liian suuria kunta-, koulu- ja oppilaitoskohtaisia eroja.

Erytyslapsen tuen järjestäminen [ei saa perustua kunnan rahatilanteeseen](#). Lapsella on oikeus tarvitessaan saada kehityksensä tueksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon tukitoimia ja lasten ja perheiden palvelujen tulee toimia hyvin yhteen yli ammattikuntarajojen.

Vakavaksi uhkaksi lasten hyvinvoinnille ja oppimiselle ovat nousseet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat. Jokaisen kunnan on oltava niihin varautunut, sillä mitä nopeammin [ongelmiin puututaan](#), sitä vähemmäksi vahinko jää. Emme voi riskeerata kokonaisen sukupolven terveyttä ja tulevaisuutta.

Aidosti tasa-arvoinen koulutusjärjestelmä?

Suomalaisten koululaisten oppimismenestys on ollut kansallinen ylpeydenaihe, mutta viime vuosina oppimistulokset ovat heikentyneet ja eriytyneet. Sukupuolten sekä kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä on isoja eroja. Köyhyys vaikuttaa sekä oppimistuloksiin että mahdollisuuksiin käydä koulua.

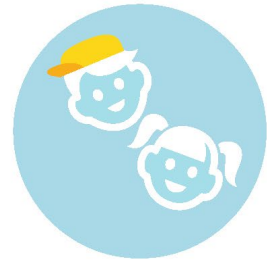
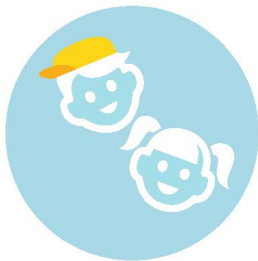
On tärkeää, että perusopetus on aidosti maksutonta. Vanhempien ei pidä joutua hankkimaan lapselleen oppimateriaaleja tai digilaitteita, sillä se ei vain ole kaikille mahdollista.

[Nuorisobarometri](#) kertoo karusti rahanpuutteen vaikutuksista: jopa 17 % 15-29-vuotiaista nuorista on joutunut sen takia karsimaan opiskeluvaihtoehtojaan. Vain peruskoulun käyneet nuoret työllistyvät muita huonommin ja katkonaisemmin. Niin kauan kuin tällainen eriarvoisuuden kierre jatkuu, ei mahdollisuuksien tasa-arvo meillä toteudu. Toisen asteen koulutuksen [oppimateriaalien maksuttomuus](#) korjaisi tilannetta.

Meidän on pakko pystyä pitämään kiinni tasa-arvomme kulmakivestä ja tarjoamaan lapsillemme yhdenvertainen, terveellinen ja turvallinen koulutuspolku, varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Lapsistrategiaa pohjustavassa [Lapsen aika -raportissa](#) visioitiin koulutusjärjestelmää, jossa jokaiselle on määritelty yksilöllinen oppimispolku ja räätälöidyt palvelut. Tähän meidän on hyvä tähdätä.

Keinoja vähentää eriarvoisuutta panostamalla kouluun ja varhaiskasvatukseen:

- Palautetaan subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen
- Pienennetään varhaiskasvatuksen lapsiryhmien kokoa
- Varmistetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten riittävä tuki varhaiskasvatuksessa ja koulussa turvaamalla muun muassa erityisopettajien riittävä määrä suhteessa oppilasmäärään
- Vahvistetaan kiusaamisen ehkäisemistä ja siihen puuttumista kaikilla koulutusasteilla
- Luodaan valtakunnallinen toimintamalli koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmien selvittämiseen ja ratkaisemiseen ja osoitetaan sille erillisrahoitus
- Toteutetaan toisen asteen koulutuksen oppimateriaalien maksuttomuus
- Varmistetaan kouluterveydenhuollon ja muun opiskeluhoollon riittävät resurssit
- Varmistetaan, että monialainen yhteistyö lapsen hyvinvoinnin tueksi toteutuu ja koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä sote-palveluiden kanssa

Yhteistyöterveisin:

Anna ääni lapselle -kampanja